

1. ABC om APC - CERES Workshop om praktisk håndtering av publiseringsavgifter (APC) i kollektivt forhandlede avtaler

ABC om APC CERES Workshop om praktisk håndtering av publiseringsavgifter (APC) i kollektivt forhandlede avtaler Målgruppen er ansatte som jobber med lisensavtaler og/eller spørsmål knyttet til åpen tilgang i institusjonene. Målsettingen med workshopen (90 minutter) er i form av kunnskapsutveksling om APC: Hva innebærer administrasjon av APC av ressurser i biblioteket?

Hvordan skal vi håndtere prosessene rundt avregning av APC med best mulig arbeidsflyt? Enkelte Open Access-tidsskrifter finansierer sin virksomhet ved å ta betalt for å publisere artikler gjennom såkalt APC, «Article Processing Charge», på norsk artikkelavgift eller publiseringsavgift. CERES forhandler avtaler for elektroniske forskningsressurser på vegne av norske fag- og forskningsbibliotek. Det er imidlertid opp til institusjonene å finne gode rutiner for håndtering av eventuelle publiseringsavgifter. Dette nye arbeidsområdet innbefatter også å få ut informasjon til alle forskere at publiseringsavgiften blir betalt sentralt, og at de skal velge åpen tilgang som publiseringsform.

Som kjent har Norge som mål at forskningsresultater som er helt eller delvis offentlig finansiert skal være offentlig tilgjengelig. Dette er nedfelt i to stortingsmeldinger, og også i foreslåtte nasjonale retningslinjer. På institusjonelt nivå har mange UH-institusjoner egne retningslinjer som sørger for at deres produksjon av forskningsresultater blir gjort åpent tilgjengelig. Åpen tilgang kan sikres gjennom å publisere i åpne tidsskrifter (Gull OA) eller gjennom at forlaget gir tillatelse til at en versjon kan gjøres tilgjengelig i et vitenarkiv (Grønn OA). En tredje variant er å kjøpe fri enkeltartikler i abonnementsbaserte tidsskrift (Hybrid OA). Utfordringen med denne siste varianten er man risikerer å betale dobbelt opp ved å betale både abonnement og frikjøp. Hybrid publisering kan imidlertid være et alternativ hvis det skjer gjennom kollektive avtaler med forlagene om avregning av betaling for frikjøp mot abonnementskostnader (offset-avtaler). Flere land har nå inngått nasjonale avtaler om slik avregning med ulike forlag. Nederland, Storbritannia og Østerrike har flere slike avtaler. I Norge har CERES inngått en treårig avtale om avregning med Institute of Physics på vegne av våre deltakere, og vi er i forhandling med flere forlag om gode løsninger for å sikre at Norge når sitt mål.

Avtaler som innbefatter avregning av APC er altså en ny måte å administrere forskningsressurser på. CERES deltar i ESAC-initiativet, som er et forum for å diskutere arbeidsflyt og administrasjon rundt håndtering av publiseringskostnader. Erfaringer derfra, og enkelte lands og institusjoners bidrag, vil danne bakgrunn for denne workshopen der vi skal jobbe sammen for å finne gode modeller for Norge.

Nina KARLSTRØM (CERES)